

NARRATIEVE TEKSTEN NIEUWE TESTAMENT 2004-2005

PAPER

Mindmap, thesen en reflectie over de methode

Green hoofdstuk 2

"God my Savior"

Universiteit van Utrecht

B.J. van Luijk

0327859

06-06-2005

Intro

Het driedelige doel van deze paper is het schrijven van een mindmap, thesen en een reflectie over de methode. Deze drie onderdelen staan allemaal in het teken van het aan mij toegewezen hoofdstuk 2 van Green's *"The theology of the gospel of Luke"*.¹

Mindmap

Het hoofdstuk is getiteld *"God my Savior": the purpose of God in Luke's Gospel*". Dit hoofdstuk is terug te brengen tot de volgende mindmap:

Het doel van God (centraal in Lucas' idee)		
↓	↓	↓
<p>Geschriften (getuigen van doel) Komen terug:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Expliciet (citaten) 2. Impliciet (referentie) 3. Geschriftecho's (van Griekse OT) <p>Lucas doet dit om 3 redenen, om:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. het in te bedden in geschiedenis van Israël 2. de eenheid van Gods doel te tonen 3. de mogelijkheid tot parodiëren op OT te krijgen 	<p>Gods plan (Jezus' komst en werk) Te zien in:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Heel oud plan (begint voor geboorte Jezus) <ul style="list-style-type: none"> – Ingebed in Israëls geschiedenis – Legitimeert Jezus' optreden 2. Oppositie tegen Gods doel (tegengestelde doelen) <ul style="list-style-type: none"> – Bij karakters – Bij Jezus 3. Zekerheid van Gods doel (ook in Jezus' dood) 4. Uitnodiging om te reageren (ook lezer) 	<p>God, Engelen en de Heilige Geest</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. God (komt veel voor in Lucas) <ol style="list-style-type: none"> 1. God is de choreograaf van de gebeurtenissen 2. God werkt door wonderen 2. Engelen (zijn surrogaat voor Gods aanwezigheid) 3. Heilige Geest (belangrijk in Lucas' verhaal) <ul style="list-style-type: none"> – Bekendmaking Gods doel – Mogelijk maken Gods doel
Voorbeeld: Jezus' verzoeking in de woestijn: Jezus wil Gods doel	Voorbeeld: Mensen die ingaan op de uitnodiging (Maria). Of Johannes die Gods doel duidelijk maakt.	Voorbeeld: De aankondiging van Johannes over het dopen met de Heilige Geest.
3 resultaten:		
Gods doel is een centraal thema in Lucas en Handelingen en verbinden zo deze twee samen. Schematisch: Anticipatie - mogelijkheid	Het belang van Gods doel leidt voor Lucas/Handelingen tot het genre van de historiografie. Een bevestiging van het geloof.	Het belang van Gods doel in Lucas wijst op de uitnodiging om dit doel aan te nemen.

¹ J.B. Green, *The Theology of the Gospel of Luke*, Cambridge 1995, pag. 22-49.

- waarschijnlijkheid - realisatie - resultaten.		
---	--	--

Thesen en reflectie over methode

1. Als eerste punt wil ik dat noemen dat ook al door A. Merz in haar thesenpaper genoemd wordt: Het besluit van Green om het genre van Lucas/Handelingen te bepalen tot een historiografie. Met A. Merz wil ik betogen dat dit onjuist is. Hierin heeft Ehrman² (p. 117, 133-135) een betere analyse. Hij ziet namelijk het evangelie van Lucas als een biografie en Handelingen als historiografie. Voor de bepaling van het genre van biografie voor het evangelie van Lucas zijn de volgende argumenten aan te halen (ook uit de thesenpaper van A. Merz): veel overeenkomsten met Grieks-Romeinse biografieën (Ehrmann, 117), Marcus als belangrijke voorganger van Lucas heeft dit genre en Lucas versterkt deze kenmerken.
2. Green noemt daarnaast Lucas/Handelingen als een bevestiging van het geloof van de lezers (p.48). Hij verbindt dit aan het historiografisch genre. Over deze verbinding valt al te twisten, maar wat mij opvalt is het gebrek aan bewijsvoering hiervoor. Green vermeldt hier een belangrijk standpunt zonder dit toe te lichten.
3. Green werkt echter in dit hoofdstuk wel goed uit hoe het doel van God een centraal thema voor "Lucas" is. De onderverdeling in de drie kenmerken hiervan, verduidelijkt dit thema bijzonder goed. Green maakt hiervoor voornamelijk gebruik van karakters en verwijzingen naar andere literatuur (Oude Testament). Het gebruik van karakters is in Powell³ ook terug te vinden. Opvallend is dat Green de categorieën van Powell niet gebruikt. Zijn analyse van de karakters richt zich in dit hoofdstuk uiteraard op hun reactie ten opzichte van het doel van God, maar een iets uitgebreidere analyse is hier wel verstandig. Door het zo oppervlakkig te houden, krijg ik de indruk dat er veel naar eigen inzicht te interpreteren valt. En ondanks dat ik Greens perspectief op Gods doel uitstekend vind, het maakt geen goede indruk.
4. Waar ik over te spreken ben is de verbinding met de geschriften ("*Scriptures*"). Hiermee wordt Lucas/handelingen verbonden met de Joodse religie en mijns

² B.D. Ehrman, *The New Testament: A Historical Introduction to the Early Christian Writings*, New York et. al. 3th ed. 2004.

³ M.A. Powell, *What is narrative criticism?* Minneapolis: Fortress Press, 1990, p.51-67.

inziens slaagt Green hier bijzonder goed in. Dit komt waarschijnlijk ook door het feit dat hij deze verbinding in dit hoofdstuk meerdere malen aantoont.